

Nr 53

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till radiohus för budgetåret 1961/62; given Stockholms slott den 10 februari 1961.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Gösta Skoglund

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås, att ett investeringsanslag om 21 mkr anvisas för budgetåret 1961/62 till fortsatta arbeten på radiohuset i Stockholm.

*Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 10 februari 1961.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Skoglund, fråga om *anslag till radiohus* samt anför.

I årets statsverksproposition (bil. 28 pkt 8) förordade jag, att anslaget till radiohus skulle, i avbidan på en särskild proposition i ämnet, uppföras med ett beräknat belopp av 21 mkr. Sedan beredningen av ärendet numera slutförts, anhåller jag att få taga upp ärendet till fortsatt behandling.

Radiohus

	Behållning från föregående budgetår	Anslag	Medels- förbrukning
1959/60	6 925 000	9 500 000	7 497 000
1960/61	8 928 000	6 400 000	15 328 000*
1961/62 styrelsen.....	—	21 300 000	21 300 000*
dep. ch.....	—	21 000 000	21 000 000*

* Preliminärt belopp.

Byggnadsstyrelsen

Byggnadsstyrelsen har i skrivelse den 29 augusti 1960 i huvudsak anförte följande.

Radiohuskomplexet kan vid kontinuerlig utbyggnad av de hittills beslutade etapperna färdigställas under budgetåret 1963/64. På nuvarande projekteringsstadium uppskattar styrelsen totalkostnaden, räknat från och med budgetåret 1959/60, för i samtliga etapper ingående byggnader till storleksordningen 90 mkr mot 84,5 mkr föregående budgetår. Skillnaden utgöres främst av inträffade allmänna kostnadsstegringar.

Beträffande första etappen, omfattande kontorshus, entréhall och vissa källarutrymmen, påbörjades byggnadsarbetena med kontorshuset under sommaren 1959 och styrelsen beräknar, att dessa skall vara avslutade under andra halvåret 1961. Byggnadsarbetena för den från andra etappen överförda entréhallen med tillhörande källarvåningar samt den från tredje etappen överförda mindre källarbyggnaden innehållande förråd och garage har påbör-

jats och beräknas kunna färdigställas samtidigt med kontorshuset under andra halvåret 1961.

I fråga om den andra etappen, avseende huvudsakligen restauranganläggning, studioblock och televerkets distributionscentral, har byggnadsstyrelsen i överensstämmelse med föredragande departementschefens uttalande i statsverkspropositionen år 1960 till förnyad prövning upptagit olika alternativa lösningar för att bereda utrymme för restaurangen. Styrelsen har ej funnit anledning ändra sin tidigare uppfattning att förlägga restaurangen till det s. k. Stenskjulet. Denna förläggning av restaurangen har godkänts av Sveriges Radio och ritningarna över densamma av restaurangentreprenören. Styrelsen har i syfte att förenkla och förbilliga anläggningen låtit överarbeta det tidigare förslaget, varvid hela anläggningen kunnat inrymmas inom befintlig byggnadskropp. Antalet matsalar har reducerats till två med oförändrad kapacitet, och kökslokalerna har förlagts i plan med matsalarna. Av Sveriges Radio begärda gästmatsals- och kaféutrymmen har tillgodosetts. Personalrum och ventilationsmaskinrum har inrymts i övervåning. Två av de tre tidigare kulvertförbindelserna till radio- och TV-anläggningarna har i samråd med Sveriges Radio tillsvidare slopats i besparande syfte.

Projekteringsarbetet på studioblocken har försenats på grund av de komplicerade konstruktioner, som erfordras för att akustiskt åtskilja de olika produktionsheterna. Dessa har varit föremål för vidare studium i samråd med utländsk expertis.

Byggnadsstyrelsen har, i anslutning till utredningen angående TV-hus i Stockholm och i syfte att nedbringa televisionsanläggningens storlek, prövat möjligheten att i de disponibla källarvåningarna förlägga bl. a. depåförråd, anläggningsverkstäder för ljudradions och televisionens samfällade bruk samt garage för företagets tjänstefordon. Härvid har styrelsen med anlitande av särskild verkstadsexpertis genom rationell maskinplanering skapat möjligheter att bereda plats för bl. a. nämnda till televisionsanläggningen hörande utrymmen. Styrelsen beräknar, att projekteringsarbetet kan bedrivas i sådan takt att byggnadsarbetena kan igångsättas under år 1961.

Byggnadsstyrelsen har funnit en placering av distributionscentralen utmed förbindelsegången till televisionsanläggningen innebära ekonomiska fördelar. Härvid har hänsyn främst tagits till kortast möjliga dragningar av de dyrbara ljudradio- och televisionskablarna samt till de förenklade konstruktioner, som erhålles vid ett samtidigt uppförande av byggnaderna och den därmed sammanhängande förbindelsegången. Lokalerna fördelas på två byggnadskroppar, förenade av nämnda förbindelsegång. Distributionscentralen är sammanbyggd med kontorshuset i nära anslutning till länktornet på det s. k. radiotorget. Underhållsavdelning, förråd och garage förlägges i anslutning till TV-byggnaden med entré från lastplanet söder om denna byggnad. För att distributionscentralen skall stå färdig att tagas i bruk samtidigt med övriga produktionslokaler, bör byggnadsarbetena igångsättas under budgetåret 1961/62.

Den planerade bergrumsanläggningen har enligt departementschefens uttalande i statsverkspropositionen år 1960 ställts på framtiden.

Med anledning av departementschefens uttalande i 1960 års statsverksproposition, att en tredje etapp, omfattande konserthus och parkeringshus, måste bedömas mot bakgrunden av ljudradions framtida ställning i televisionsåldern, har projekteringsarbetet nedlagts i avvaktan på resultatet av 1960 års radioutredning.

Beträffande markplanering m. m. pågår arbeten ingående i första byggnadsetappen och förberedande arbeten för andra etappen. Förutom kostnader för yttre arbeten, som tidigare uppskattats till ca 1,3 mkr, torde vissa kostnader för friställande av radiohusets tomt komma att uppstå.

Genom de vid ingången av kalenderåret 1960 inträffade allmänna kostnadsstegringarna kommer en viss del av den för budgetåret 1960/61 beräknade medelsförbrukningen att åtgå till täckande av därvid uppkomna merkostnader, vilket medför en viss minskning av den för budgetåret planerade byggnadsproduktionen.

För färdigställande av första byggnadsetappen och restauranganläggningen samt för fortsatta byggnadsarbeten inom andra etappen jämte yttre arbeten, räknar styrelsen för budgetåret 1961/62 med en medelsförbrukning av 21,3 mkr enligt prisläget den 1 juli 1960 och hemställer om motsvarande anslag. Vid kontinuerlig utbyggnad kan för de närmast följande tre budgetåren förutses ett medelsbehov av ca 20,1, 17,4 och 8,6 mkr.

Departementschefen

Efter förslag i 1957 års statsverksproposition beslöt samma års riksdag, att ett radiohus skulle förläggas till kvarteret Förrådsbacken i Stockholm och att såsom en första etapp skulle uppföras en kontorsbyggnad. Vid 1959 års riksdag fattades beslut, att även en andra etapp — omfattande bl. a. studiolokaler, verkstäder, garage, distributionscentral, personalrestaurang och bergrum — skulle få påbörjas.

Byggnadsstyrelsen angav hösten 1959 kostnaderna för de i första och andra etapperna ingående arbetena till 66,5 mkr. Vid anmälan av ärendet i 1960 års statsverksproposition räknade jag ned totalkostnaden med dels 1,3 mkr, utgörande andel i en för flera fastigheter gemensam värmeanläggning, vilket belopp skulle bestridas av annat anslag, dels 1,8 mkr för en bergrumsanläggning, vilken jag ansåg kunna ställas på framtiden. Jag förordade därjämte, att den till 3,4 mkr kostnadsberäknade restauranganläggningen skulle göras till föremål för förnyad prövning och att planerna för de yttre arbetena, som kostnadsberäknats till 1,3 mkr, borde omprövas av byggnadsstyrelsen från besparingssynpunkt. I fråga om tilltänkt tredje etapp, omfattande ett konserthus och eventuellt ett parkeringshus, anförde jag, att i uppdraget för en tillsatt utredning rörande ljudradions framtidsproblem — 1960 års radioutredning — inginge att pröva denna byggnadsfråga.

Vad angår personalrestaurangen vill jag erinra om att den enligt tidigare förslag skulle förläggas till en på radiohustomten belägen, kulturhistoriskt

skyddad byggnad från 1700-talet, det s. k. Stenskjulet. Byggnadsstyrelsen har efter förnyad genomgång av olika alternativa lösningar vidhållit detta förslag, som också godkänts av Sveriges Radio och restaurangentreprenören. Förslaget har emellertid överarbetats i besparingssyfte och anläggningskostnaderna nedbringats till 2,85 mkr. Denna kostnadsberäkning baseras på inkomna anbud.

För egen del har jag efter ingående prövning ansett mig böra godtaga detta förslag. Kungl. Maj:t har tidigare denna dag på min föredragning bemyndigat byggnadsstyrelsen att påbörja byggnadsarbetena med anlitande av innevarande års anslag, som inkluderar medel för ändamålet.

Den i 1960 års statsverksproposition förutsatta omprövningen av de yttre arbetena, vilka tidsmässigt skall utföras i ett slutskede, har ännu icke ägt rum.

De totala kostnaderna för första och andra byggnadsetapperna har räknats upp med hänsyn till den allmänna stegringen av byggnadskostnaderna och anges nu till 68,4 mkr, inklusive de yttre arbetena. Av den angivna summan hänför sig 21,8 mkr till kontorshuset och 46,6 mkr till de till andra etappen hörande anläggningarna, varav ca 40,7 mkr för studioblocken, 2,85 mkr för restaurangen, 1,7 mkr för distributionscentralen och 1,4 mkr för yttre arbeten. Det bör framhållas, att endast de angivna beloppen för kontorshuset och restaurangen baseras på föreliggande anbud, medan beräkningen i övrigt fortfarande är i viss mån osäker. Jag vill i anslutning härtill erinra om vad jag i tidigare sammanhang anfört rörande angelägenheten av att alla möjligheter till kostnadsbesparingar iakttages vid projektering och uppförande av här ifrågakvarande anläggning. Enligt min mening bör strävandena inriktas på att kostnaderna för studioblocken icke skall överstiga 40 mkr enligt prisnivån den 1 juli 1960. Därest efter avslutad projektering kostnadsberäkningen skulle ge vid handen, att denna strävan ej i allt väsentligt kan uppfyllas, torde enligt min mening frågan om påbörjandet av byggnadsarbetena i denna del böra underställas riksdagens prövning.

Under anslaget till radiohus har hittills anvisats 25,4 mkr. Anslaget för nästa budgetår torde kunna upptagas till ett avrundat belopp av 21 mkr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Radiohus* för budgetåret 1961/62 under statens allmänna fastighetsfond anvisa ett investeringsanslag av 21 000 000 kr.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Bo Järmark